

ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТТА ЗА 2013
НА
РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В
ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО

СОФИЯ

РЕГИОНАЛЕН
ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ
НА НЕМАТЕРИАЛНОТО
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО

I. УВОД

2013 г. бе на практика втората година от функционирането на Центъра. Няколко основни фактора белязаха неговото развитие и утвърждаване като институция:

1. Заявените ангажименти и поети отговорности пред проведеното на 5.03.2013 г. Общо събрание на Центъра в София. Присъстваха 15 члена на Общото събрание, 4 наблюдатели и гости от България

По-важни резултати:

- a) Приети нови членове – Армения и Босна и Херцеговина
- b) Промяна на представителите на Бивша Югославска Република Македония и Черна гора.

След този избор броят на членовете на Общото събрание стана 15.

Направени препоръки и взети решения:

- a) Дейностите на Центъра да имат преобладаващо регионален, а не двустранен характер;
 - b) В разработваните проекти и инициативи да се включват експерти в областта на НКН;
 - c) Центърът да участва във всички по-важни прояви на страните в региона (като експертни срещи, съставяне на национални регистри, мултинационални кандидатури);
 - d) Да се създадат условия Центърът да бъде информиран за важните международни събития и инициативи и да поеме ангажимент за разпространение на информацията за тях
 - e) Да се изработи процедура с ясни критерии кои дейности, предложени от страните-членки, могат да се подкрепят от Центъра и по какъв начин.
 - f) Във връзка с предложението за промени в Устава бе взето решение да се изследват структурите на функциониране на другите центрове и съобразно българското законодателство да се предложат промени, които да се гласуват на следваща сесия на ОС.
 - g) След гласуване за председател на Общото събрание бе преизбран Франк Прошан
 - h) Решено бе следващото заседание на ОС да се проведе в края февруари 2014.
2. Динамичната политическа обстановка в България и смяната на ръководителите на трите институции, съучредители на Центъра – МК, МВНР и БАН
 3. Промени в Управителния съвет на Центъра:

- a) Избор на нов председател на УС, в съответствие със записания в Устава на Центъра принцип на ротация в управляващия орган;
- b) смяна на 2/3 от неговия състав;
- 4. Промени в ръководството и експертния състав на Центъра:
 - a) Оставка и освобождаване на Изпълнителния директор, поради изтичане на мандата и обявяване на конкурс за нов (все още текущ);
 - b) Смяна на юридическия съветник, подпомагащ дейността на Центъра;

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ И ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ:

A. В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА 2013

1. КУЛИНАРНА ДЕМОНСТРАЦИЯ „КУХНЯТА НА БАЛКАНИТЕ” - 25-26 май, гр. Банско

Демонстрацията на кулинарни специалитети „Кухнята на Балканите” в рамките на програмата, посветена на 10-тата годишнина от приемането на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство 2003 г. За първа година събитието бе част от Международния фолклорен фестивал „Между три планини”. То бе реализирано в партньорство с продуцентска къща „Едита Груп” и Община Банско. В демонстрацията се включиха представители от Сърбия, БЮР Македония, Гърция, Турция и България.

2. СЕДМА ГОДИШНА РЕГИОНАЛНА СРЕЩА НА ЕКСПЕРТИ ПО НЕМАТЕРИАЛНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА – 27-28 май, гр. София

Събитието бе съвместна инициатива на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство на страните от Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО с подкрепата на Европейското регионално бюро на ЮНЕСКО за наука и култура във Венеция, Италия. Годишните срещи на експертната мрежа от Югоизточна Европа са замислени да бъдат регионална платформа за споделяне на опит и добри практики и предоставят възможност за задълбочаване и разширяване на знанието върху нематериалното културно наследство.

В срещата взеха участие експерти от Албания, Армения, Босна и Херцеговина, България, Република Хърватска, Гърция, Кипър, БЮР Македония, Румъния, Сърбия, наблюдатели от посолствата на Албания, Армения, Румъния, Сърбия, Гърция, БЮР Македония. Участваха и експерти в областта на НКН от Министерство на културата на България, Институт по етнология и фолклористика с етнографски музей към БАН, Институт по български език, Софийски университет „Св.Климент Охридски”, Университет по библиотекознание и информационни технологии.

Темата на срещата „Нематериално културно наследство-нови стратегии за устойчиво развитие, туризъм и партньорства” е част от глобалната инициатива „Културата: мост за развитие”, одобрена в Програмата и бюджета на ЮНЕСКО за 2012- 2013 (36 С/5) на 36-та сесия на Генералната Асамблея на ЮНЕСКО (октомври- ноември 2011).

Семинарът бе базиран на следните три основни теми:

❖ Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство(2003) в страните от региона

В тази част експертите направиха кратки презентации. Най-важните изводи от дискусиите в този панел бяха:

- Подчертана бе значимостта на законодателната рамка на всяка страна в процеса по опазване и съхранение на нематериалните ценности.
- Изтъкната бе необходимостта от периодично ревизиране и адаптиране на нови законодателни мерки и развитие на специални политики в тази област, които да спомогнат устойчивото развитие на региона и едновременно с това да осигуряват средства за опазването на НКН чрез дейности като например туризма.

❖ Нови стратегии за устойчиво развитие, туризъм и партньорства

Дискусията бе насочена към връзката между развитието на културния туризъм и НКН, свързаните с това рискове и предизвикателства, възможните партньорства с туристически организации, местни власти и НПО. В сесията бяха включени три презентации, илюстриращи възможностите за интегриране на НКН в културния туризъм.

❖ Обучение и изграждане на капацитет: оценка на потребностите

Бе подчертана необходимостта от развитието на експертна мрежа, която да инициира съвместни дейности и проекти.

Общи изводи и препоръки, направени на Форумта:

Относно бъдещето на този тип експертни срещи е необходимо:

- a) да се търси постоянство при участието на експерти;
- b) да се постави като тема за следващи дискусии въпросът за трансмисията, в нейните формални и неформални параметри;
- c) да се дискутират добрите практики при опазването на занаятите, както и изготвяне на номинационни файлове;
- d) да продължи дискусията върху връзката на НКН с туризма;
- e) с цел по-задълбоченото вникване в проблематиката и осъществяването на по-пълноценни дискусии експертите предложиха бъдещите срещи да се фокусират върху една тема;
- f) да се поддържа регулярен и активен обмен на информация между експертите

g) относно задачите на Центъра в тази област експертите препоръчаха неговото активно участие и съдействие в процесите на обмен на информация, изграждане на активна и ефективна мрежа, насърчаване формите на диалог между страните и посредничество в създаването на мултинационални досиета.

3. ОБУЧИТЕЛЕН СЕМИНАР НА НАЦИОНАЛНИ ЕКСПЕРТИ ОТ ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ НА ТЕМА „Прилагане на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство (2003) на национално ниво“ 24-25 юни, гр. Сандански

Той е част от годишния план за дейност на Центъра и е първият семинар на национално ниво, който София Център организира за локални експерти по нематериално културно наследство от Югозападна България.

Трябва да се отбележи, че за първи път Центърът предприе и осъществи значителна и важна за крайните резултати от семинара дейност, предхождаща самото събитие. Целта бе постигането на максимална обвързаност между потребностите на локалните експерти в областта на НКН и дневния ред на семинара. Центърът подготви и публикува на своя сайт интерактивна анкета, която следваше да бъде предварително попълнена от участниците. Въз основа на отговорите от нея бяха определени и темите, предмет на обсъждане по време на семинара.

В него взеха участие 21 експерта, представители на различни институции-читалища, музеи и местната администрация от областите Благоевград, Кюстендил и Перник. За лектори бяха поканени експерти и преподаватели със значителен опит в обучението на български и чуждестранни специалисти по нематериално културно наследство. Участниците имаха възможност да се запознаят подробно с Конвенцията 2003 и оперативните ѝ насоки, с целите и ключовите понятия, свързани с нея.

По време на проведените дискусии бяха споделени добри практики и предложения за сътрудничество, както и процедурите за попълване на регистъра на нематериално културно наследство на България.

В духа на избория от Центъра прагматичен подход на подготовка на семинара, последният завърши с предварително подготвен тест за оценка нивото на усвоените знания от участниците. Връчени бяха и сертификати за успешно преминалото обучение. Беше изготвена и анкета от организаторите за удовлетвореността на участниците в семинара. Въз основа на обобщените данни от нея може да се направи извода, че локалните експерти оценяват високо проведения семинар и отбелязват неговата приложимост за бъдещата им работа в областта на нематериалното културното наследство. Бе препоръчано подобен тип семинари да станат периодични като се разширява кръгът от участници.

4. ПЪРВА СВЕТОВНА СРЕЩА НА ЦЕНТРОВЕТЕ ОТ КАТЕГОРИЯ 2 - 24-26 юли, гр. Созопол

Този форум може определено да бъде посочен като най-мощното и значимо за дейността на Центъра събитие за 2013 г. по няколко основни причини:

- 1) За първи път събра на едно място представители на Секретариата на ЮНЕСКО, на неговите регионални офиси и на шестте центъра категория 2 в областта на НКН –България, Китай, Ислямска Република Иран, Япония, Перу, Южна Корея.
- 2) Машабността на събитието, което на практика бе първо по своя формат и специфични за подобен тип форуми организационни и логистични параметри в кратката история на Центъра.
- 3) Значимостта и актуалността на основната тема на срещата, предложена от Секретариата - засилване коефициента на полезност на центровете от Категория 2 в помощ на Организацията и въвеждане на установяващ се в момента в Световната организация нов метод - RBM (Result Based Management).
- 4) Дефинирането на нови насоки на взаимодействие между ЮНЕСКО и центровете от категория 2:
 - Оптимизиране на процеса на ресурсно осигуряване на планираните дейности на центровете категория 2 чрез въвеждане на метода “Result-Based Management” ;
 - Утвърждаване на практиката на перманентна комуникация между центровете и управленските органи на ЮНЕСКО по въпроси, свързани с критериите при избор на източниците на „външно финансиране”, чиято идеология следва да съвпада с тази на Световната организация;
 - В контекста на специфичното позициониране и функционална обвързаност на центровете – от една страна с ЮНЕСКО, а от друга с националните правителства, осигуряващи ги ресурсно, е необходимо да бъде повишена степента на информираност на членовете на центъра в целия процес на планиране и финансиране. По този начин ще се постигне тяхното пълноценно участие и ангажираност в изпълнението на плана на съответния център.

Основни изводи и резултати от срещата:

- ❖ Укрепване на сътрудничеството между ЮНЕСКО и центровете категория 2 са важна част от управленската програма на Организацията за справяне с трудностите, пред които тя е изправена;
- ❖ Подобряване на комуникацията между центровете -категория 2 и ЮНЕСКО с цел пълноценното им участие и принос в устойчивото развитие. Необходимата и редовна комуникация с ЮНЕСКО (в това число и неговия регионален офис) ще оптимизира дейността както на центровете, така и на Организацията;
- ❖ Наложително е подобряване на сътрудничеството на всички нива в т.ч. между:
 - Управителното тяло и директорите на центровете;
 - Центровете на базата на вече съществуваща обща платформа за обмен на информация и комуникация, както и провеждане на редовни годишни срещи;
- ❖ Използването на метода на „Управление, базирано на резултати“/ Result-Based Management/ предлага подобряване на общото взаимодействие между Организацията и Центровете по време на целия процес на планиране,

прилагане и оценяване на техните програми и дейности. По този начин се очаква да бъде оптимизиран и процеса на изготвянето на програма и впоследствие доклад;

- ❖ Необходимо е Центровете категория 2 да докладват на всеки шест месеца за постигнатите резултати, заложи в програмата в областта на нематериалното културно наследство, както е определено в С/5 като техният принос ще се включва в доклада на Секретариата в системата SISTER; стратегията и решенията на Изпълнителния съвет и Генералната конференция за Категория 2 центрове се прилага за всички центрове; новите споразумения ще интегрират всички нови разпоредби; независимата оценка се извършва преди всяко подновяване, разходите ще се поемат от Центровете;
- ❖ Стратегията за участието на ЮНЕСКО с Центровете за нематериалното културно наследство за периода 2014-2021 г. трябва да се изработи, чрез RBM методология: очакваните резултати биха могли да бъдат: ефективността на центровете да се увеличи чрез засилено управление; 2) приноса на Центровете към програмите на ЮНЕСКО да бъде укрепен чрез ефективен процес на обновяване и 3) въздействието на Центровете в държавите-членки да се задълбочи чрез засилени взаимодействия между Центровете и ЮНЕСКО.
- ❖ Общият извод е, че срещата в Созопол е много полезна и следва да се утвърди в практиката. Тя дава възможност на всички центрове, оторизирани от Генералната конференция на ЮНЕСКО през 2007 и 2009 да се заявят като действащи, както и да се запознаят с новите тенденции в развитието на Световната организация за 2014 г.
- ❖ Независимо от положителните резултати и декларираните намерения от страна на участниците в срещата, за съжаление опитът да се проведе анкета за резултатите от нея, се оказа неуспешен. Към момента единствено двама от представителите на центъра за НКН в Азиатско-тихоокеанския регион, базиран в Китай са отговорили на подготвената от Центъра, съвместно със Секретариата карта за прилагането на метода.

5. ПОДКРЕПА И УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ ЗА ЕТНОЛОЖКИ ФИЛМИ – 5-8 септември, гр. Белград, Сърбия

Тази дейност, залегнала в плана на Центъра за 2013 г. бе дискутирана и детайлно обсъдена и с представителите на Секретариата и Регионалния офис във Венеция в Созопол. Изразените от страна на представителите на Центъра опасения, че заложената първоначално идея за механично обединяване на отделно подготвените кратки презентации върху НКН от всички страни от региона няма да постигне нова проекция на значението и мястото на регионалното НКН, бе посрещната с разбиране от представителите на ЮНЕСКО. В този дух бе обсъдена и приета идеята да се организира кръгла маса в рамките на фестивала в Белград, на която да се обсъди методологията на създаването на филм, успешно интегриращ елементите на НКН на всички страни от региона.

По този начин Центърът заяви амбицията си да бъде реален участник в процесите на изграждане на обща платформа за споделено знание и практики между страните от

региона в областта на НКН в т.ч. и като партнира на вече утвърдени културни практики и събития. На практика този подход бе и своеобразен „пробен камък“ за въвеждането на по-ясни критерии при планирането и финансирането на страна на Центъра на национални културни събития на страните-членки.

Темата на кръглата маса на тема: „Приносът на аудиовизуалните продукции за опазване на НКН“, събра на едно място експерти в областта на визуалната антропология и нематериалното културно наследство от България, Сърбия, Хърватска, БЮР Македония, Словения, Китай, Черна гора, Белгия, както и представители на БРЕСЧЕ и Регионалния Център.

Заседанието стартира с основни презентации: на Нашко Крижнар (Словения) - „Приносът на аудиовизуалните продукции за опазване на НКН“ и на Владимир Перович (Сърбия) – „Създаването на филми на нематериалното културно наследство: фактически, креативни и други предизвикателства и добри практики“. Представител на Центъра взе участие във форума като запозна присъстващите с неговата мисия, цели и задачи.

Във втория панел, модерирани от Саша Сречкович, бе обсъдена възможността за създаване на мултинационална аудиовизуална продукция за нематериално културно наследство.

Резултатите от проведените дискусии потвърдиха първоначално изразеното от Центъра опасение, че към момента не е налице работещ подход и обща концепция за създаване на филм, интегриращ успешно елементите на НКН на отделните държави.

Решено бе Регионалният център заедно с БРЕСЧЕ да предложат концепция за общ проект/филм, като координират с всички страни-членки неговия сценарий. Прието бе, че финансовата рамка ще бъде предмет на допълнително обсъждане на базата на готовата концепция.

По инициатива на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО, за първи път в рамките на XXII-то издание на Международния фестивал на етнологички филми в Белград, Сърбия (4-8 октомври 2013 г.) в края на фестивалната програма на 8 октомври, се връчи специална награда от името на Регионалния център за филм, който най-добре представя нематериалното културно наследство. Наградата цели да стимулира творците, работещи в областта на етнографския документален филм за по-съдържателно вникване в проблематиката на нематериалното културно наследство и обективно отразяване на неговото състояние към момента на заснемането, както и за неговото популяризиране.

След селекция от журито на Фестивала в състав: Тамара Николич-Берич, етнолог, Божидар Зечевич, филмолог, Ливо Ниглас, етнолог и сценарист, наградата бе присъдена на японския филм *Jo Joko* (в превод „добра храна“, режисьор Даисукэ Бундо, продукция 2012). Тя бе връчена от представителя на БАН в Управителния съвет на Регионалния център, доц. д-р Йоана Спасова-Дикова, научен секретар на БАН, направление „Културно-историческо наследство и национална идентичност“.

Наградата бе получена от културното аташе на Японското посолство в Белград г-н Юкиро Омори.

6. УЧАСТИЕ В ОСМАТА СЕСИЯ НА МЕЖДУПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ КОМИТЕТ НА ЮНЕСКО ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО - 2-7 декември, гр. Баку, Азербайджан

Представител на Центъра взе участие в Осмата сесия на Междуправителствения комитет на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство, като успоредно с това проследи и работата на паралелно провеждащия се форум на неправителствените организации.

7. УЧАСТИЕ НА БИСТРИШКИТЕ БАБИ В МЕЖДУНАРОДЕН КОНЦЕРТ, ОРГАНИЗИРАН ОТ ЮНЕСКО – 18 март, гр. Париж, Франция

По повод Международния ден на Франкофонията и 10-тата годишнина на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство 2003 г., България взе участие в голям международен концерт, по време на който бяха представени различни традиции (песни и танци), вписани в Представителния списък на нематериалното културно наследство. Събитието се проведе на 18 март в Зала 1 в централата на ЮНЕСКО в Париж. В концерта бяха поканени за участие три държави -България, Армения и Литва, които представиха елементи на нематериално културно наследство.

България участва в престижното събитие с концерт на групата "Бистришките баби", вписани в Представителния списък на нематериално културно наследство на ЮНЕСКО. Участието им се осъществи благодарение на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО, съвместно със Столична община.

В. ДЕЙНОСТИ ИЗВЪН ПЛАНА

1. УЧАСТИЕ ВЪВ ВТОРА СРЕЩА НА КАТЕГОРИЯ 2 ЦЕНТРОВЕ – 4 декември, гр. Баку, Азербайджан

Втората световна среща се проведе по инициатива на Секретариата на ЮНЕСКО. Срещата бе открита на 4 декември 2013 и протичаше успоредно със заседанията на Комитета в следобедни и вечерни сесии. По покана на Секретариата на ЮНЕСКО срещата бе организирана и се водеше от представителите на централите категория 2 в София и Иран.

Срещата стартира с четири изложения, подходящи по различен начин към проблемите на Центровете категория 2:

- от Иран – представяне на Центъра в Техеран и неговата работа
- от България – представяне на аспекти от общата работа на Центровете категория 2
- от Алжир – представяне на проблеми, с които се среща процедурата по създаване на един Център категория 2

- от Перу – представяне на процедурата по оценката на Центъра след първия 6-годишен период на неговото съществуване и възникващите във връзка с това проблеми.

В състоялите се дискусии бяха засегнати проблеми, свързани с необходимостта от разширяване на експертните капацитети във връзка с Глобалната програма на ЮНЕСКО за формиране на капацитети, от установяване на по-активни контакти между центровете, както и между тях и Секретариата на ЮНЕСКО.

2. РАЗШИРЯВАНЕ НА МРЕЖАТА ОТ ПАРТНЬОРИ

2.1. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ ЗА ЕТНОГРАФСКИ ФИЛМИ В СОФИЯ

Срещата се състоя на 19.09.2013 г. в офиса на Регионалния Център. На срещата бяха обсъдени възможностите за партньорство между Фестивала и Регионалния център. Организаторите се обърнаха с конкретна молба към Регионалния център за подкрепа участието на Елпида Скуфалу (Гърция) във фестивала, която да проведе майсторски клас, както и по принцип за развитие на партньорство за бъдещи издания на Фестивала.

Регионалният център пое и изпълни следните ангажименти:

- Да съдейства за осъществяване на контакт с Националната комисия за ЮНЕСКО в България и Националната комисия за ЮНЕСКО в Гърция за подкрепа на пътуването на Елпида Скуфалу;
- Да публикува информация за фестивала на страницата на центъра;
- Да се обмисли бъдещо партньорство и подкрепа от страна на Центъра (евентуално награда или подкрепа за майсторски клас) за бъдещи издания на фестивала;

2.2. ЕКСПЕРТНА ГРУПА ОТ ПРОЕКТ “JP-EU/COE SUPPORT TO THE PROMOTION OF CULTURAL DIVERSITY” – ИЗПЪЛНЯВАН В ПРИЩИНА, КОСОВО

Срещата се състоя на 18 юни в Регионалния Център. На срещата участваха експерти от Косово, представител на Министерство на културата на България и експерти от Регионалния Център.

Гостите представиха проекта си и целите на посещението си. Те бяха запознати с дейността на Центъра до момента, както и програмата му за 2013 година.

Експертите от Косово проявиха интерес към:

- ❖ Възможностите и процедурите за включване в инициативите и проектите на Центъра и по-конкретно с какво може Центърът да съдейства при повишаване на капацитета на експертите в Косово за опазване на НКН (*Косово не е член на ЮНЕСКО*) и за оказване на експертна подкрепа при съставянето на националния им регистър;
- ❖ Заявиха готовност да се включат в мултинационални кандидатури от региона;

- ❖ Оправиха молба да бъдат активно информирани за дейността и инициативите на Центъра и в областта на НКН, за да могат да се включват своевременно и да се запознават с добри практики.

Екипът на Центъра предложи експертите да се обърнат официално към УС на Центъра и да представят идеите си за проекти и инициативи, в които могат да участват, за да бъдат включени по възможност в дейността на Центъра като част от мрежата на експерти в областта на НКН.

2.3. ПОСЕЩЕНИЕ НА ЕКСПЕРТИ ОТ РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ

Срещата се проведе на 20 септември 2013г. в Центъра. В нея участваха и представители на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей-БАН. Тя имаше опознавателен характер, като идеята беше да се презентира дейността на Центъра и да се очертаят неговите сфери на дейност.

Гостите от Латвия маркираха накратко дейността на Института за история на Латвия, методите за финансиране за разработка на проекти, евентуални пречки и стъпките за тяхното осъществяване.

3. ОБУЧИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

3.1. СРЕЩА СЪС СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ КУЛТУРОЛОГИЯ ОТНОСНО ПРОУЧВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНИЯ ЦЕНТЪР

Срещата се проведе на 11.06.2013 г. като студентите бяха изпратили предварителен въпросник за дейността на Регионалния Център. Проучването им бе във връзка с подготовка на курсова работа върху работата на културни институции в България.

3.2. ПРОВЕЖДАНЕ НА ЗАНЯТИЯ ПО НЕМАТЕРИАЛНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Студенти от СУ „Св.Климент Охридски“ от магистърска антропологическа програма проведоха занятия по нематериално културно наследство в конферентната зала на София Център. Студентите изявиха желание и интерес и напред да се провеждат подобни лекции по нематериално културно наследство.

3.3. СТАЖАНТСКА ПРОГРАМА

За първи път Регионалният център София отвори врати за стажанти през 2013 г. - г-ца Aurélie Pollet от Франция, University of Arts, Belgrade, Serbia (2012-2013), Специалност: Master degree of Cultural Policy and Management (UNESCO Chair).

На стажантката бе предоставена възможността да се запознае обстойно с мерките за опазване на нематериалното културно наследство и принципите на управление на това наследство в страните от Югоизточна Европа. Осигурената добра работна обстановка и активна комуникация с екипа на Центъра стимулира творческите и професионални ресурси на Центъра. Стажантката получи максимален резултат (30 точки) на доклада й

за стажа, дадени от by Prof. Milena Dragicevic Sestic, head of the master program at University of Arts.

4. ПРОМОЦИОНАЛНА И ИЗДАТЕЛСКО-ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

4.1. ИЗДАНИЕ: АЛБУМ „ШЕДЬОВРИ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА” (ALBUM „MASTERPIECES OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE IN SOUTH-EAST EUROPE”)

През месец май 2013 година Центърът финансира отпечатване на албум *„Шедьоври на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа”* .

В него са представени всички включени в Представителния списък на елементите на нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО елементи от региона. Използвани текстове и снимки, които са предоставени от страна на съответните Национални Комисии за ЮНЕСКО на страните от региона (Албания, България, Хърватия, Кипър, Гърция, Румъния, Турция).

За първи път албумът е разпространяван от Центъра по време на организираната съвместно с Регионалното бюро на ЮНЕСКО във Венеция експертна „Седма годишна регионална среща по нематериално културно наследство”, проведена в град София на 27-28 май 2013.

4.2. ИЗЛОЖБА „БАГРИ ОТ ВЕКОВЕТЕ: СТАРИННИ ШЕВИЦИ ОТ СОФИЙСКО”

По повод 10-тата годишнина на Конвенцията от 2003 г., Центърът в партньорство с Музея за история на София и Столична община организира изложба на шевици от Софийския регион под названието „Багри от вековете: Старинни шевици от Софийско”. В нея са включени образци на това изкуство - шевици от края на XIX и началото на XX в.. Експонатите са притежание на Музея за история на София. Събитието бе официално открито на 12 декември от столичния кмет Йорданка Фандъкова.

4.3. ФОТОИЗЛОЖБА „ПАЗИТЕЛ НА ТРАДИЦИИТЕ”

Във фотоизложбата *„Пазител на традициите”* бяха показани 20 фотографии от общо 600, участвали във фотоконкурса през 2012 г. Откриването на изложбата се състоя на 11 февруари, 2013 г.

4.4. ИЗЛОЖБА НА ДЕТСКИ РИСУНКИ ПО ВРЕМЕ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ

По време на заседанието на Общото събрание на Регионалния център във фойето на зала № 7 на НДК бе организирана изложба на детски рисунки. Рисунките на деца от 7 до 14 години са част от конкурса „Рецептите на баба“, осъществен от Асоциация за развитие на изкуствата и занаятите А.Р.И.З.-7 и фирма „Ивитал Консулт“. Целта на конкурса е да се възроди и подкрепи интересът на децата към националните традиции в българската кулинария и да се покажат традиционни гозби от различни региони на страната. В изложбата бяха представени 20 от общо 60 рисунки, дарени на Регионалния център.

4.5. ПРОФИЛ В СОЦИАЛНИ МРЕЖИ

Регионалният център поддържа своя официална уебстраница и форум <http://bg.unesco-centerbg.org/view/post/32> , както и профили в социалните мрежи Фейсбук и Твитър. Активен е профилът на Сдружението във Фейсбук, който е набрал от месец март до днес повече от 300 лайка. За разлика от уеб страницата, този профил е по-динамичен и обхваща по-широк спектър от информация, предназначена за по-широка аудитория. Така например се разпространяват новини, свързани с ЮНЕСКО, международни празници, събития под патронажа на ЮНЕСКО и на Регионалния център, проекти, програми, свързани с наследството като цяло, информация за специалности в областта на културното наследство, конференции, форуми, интересни събития, свързани с елементите на НКН в региона и др. Новините са по-достъпни, има интересни факти и могат да се следят предстоящите събития в региона.

Регионалният център може да бъде открит под съкратено наименование (с малки букви): **Unesco Centre Sofia**.

5. ОФИЦИАЛНА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЙНОСТИ НА ЦЕНТЪРА

ПОДГОТОВКА И ИЗПРАЩАНЕ НА ПИСМА ДО СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА РЕГИОНАЛНИЯ ЦЕНТЪР ВЪВ ВРЪЗКА С РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ИНФОРМАЦИОННА ПЛАТФОРМА В ОБЛАСТТА НА НКН

Във връзка с изразеното на Общото събрание становище за създаване на обща информационна платформа бяха изпратени писма да страните членки на Регионалния Център с молба за предоставяне на следната информация:

- предложения за информацията, която биха искали да намерят на бъдещата платформа;
- материали свързани с НКН в страните – национално законодателство, стратегически документи, анализи, научно- изследователски проучвания, проекти, добри практики, елементи на НКН, вписани в листите на ЮНЕСКО, кандидатури, отчети съгласно Конвенция, комуникационни и други материали, които могат да бъдат публикувани на сайта на РЦ;
- информация за бъдещи проекти, програми и инициативи в областта на НКН;

В писмото представителите на страните-членки бяха поканени да посочат и по един експерт от държава, който да се ангажира с регулярното изпращане на информация за всички дейности на територията на неговата страна, касаещи опазването и популяризирането на НКН.

Обратна информация бе получена само от Армения и Хърватия, изпратените документи са качени на интернет страницата на Регионалния Център в секцията Ресурси.

III. ИЗВОДИ

Анализът на извършеното през 2013 от Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в София очертава следните изводи:

- ❖ Положителна тенденция на оформяне на профила на Центъра и запълване със съдържание на неговата дейност;

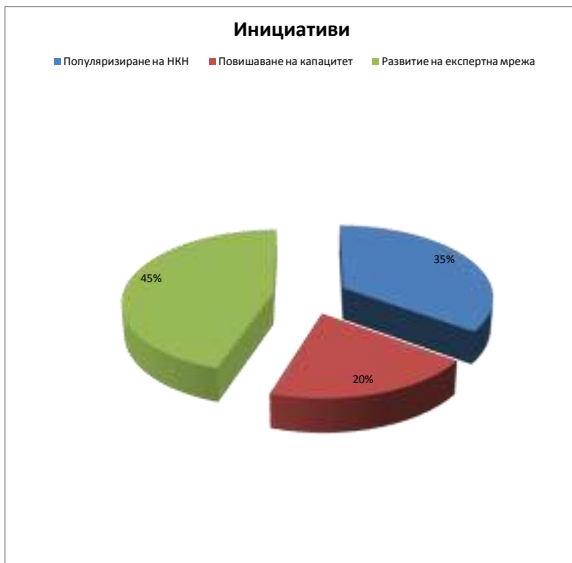
- ❖ Постигнато по-добро позициониране на Центъра в национален и международен аспект;
- ❖ През 2013 г. продължи процесът на организационно и функционално „еманципиране“ на Центъра като организация, която по дефиниция следва да бъде припозната от трите институции-съчредители – МВнР, МК и БАН като относително независима структура под егидата на ЮНЕСКО със свои специфични цели и задачи, определени от Световната организация.

IV. ПРЕПОРЪКИ

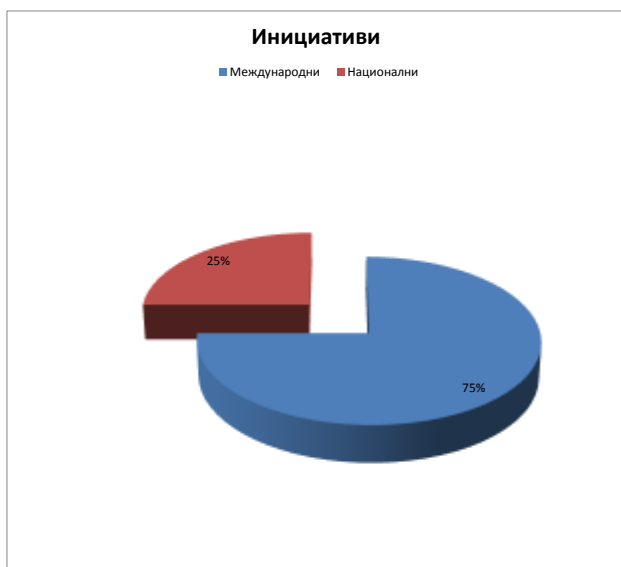
1. Необходимост от подобряване процеса на планиране, като се обърне внимание на:
 - ❖ Постигане на по-добър синхрон с плановете и генералните стратегии на ЮНЕСКО
 - ❖ Обективно отразяване и съдействие за изпълнение на целите на отделните страни-членки в усилията им за опазване на НКН
 - ❖ Дейностите да се формулират върху основата на експертни компетенции
 - ❖ Да се зложат точни критерии за начините на тяхното финансиране
 - ❖ Проектите и дейностите да имат реален принос за развитието на капацитетите на страните-членки в опазването на нематериалното културно наследство и в перспективата на устойчивото развитие
 - ❖ Рамката на планираните дейности да има отворен характер. Многогранната комуникация предполага възможност за постъпване на предложения от отделните страни-членки през цялата година.
2. Ускорено въвеждане на система от критерии за оценяване и финансиране на дейности, предложени от отделните страни-членки. Центърът следва да подготви тези критерии в диалог със Секретариата на ЮНЕСКО.
3. Преодоляване на „дефицита“ в комуникацията между Центъра и отделните страни-членки. Така например, поради липса на координация със страната-домакин и появилата се в последния момент неяснота относно финансирането не бяха проведени обучителни семинари за повишаване на капацитети в Гърция и БЮР Македония.
4. Един от акцентите в плана на Центъра за 2014 г. следва да стане подготовката и провеждането на заявена в плана за 2013 г., но нереализирана конференция на тема „Авторско право в областта на нематериалното културно наследство“. След проведени разговори със Секретариата на ЮНЕСКО се очерта визията, че подобен форум изисква по-дълга подготовка. Предложението на Секретариата е провеждането му да бъде предвидено за втората половина на 2014 година.
5. Подобряване на диалога между трите институции-съчредители и осигуряване на подкрепа за управлението му като динамична и според съвременните стандарти и принципи организация, под егидата на ЮНЕСКО.

6. Разкриване на вътрешни институционални механизми за подобряване на управлението на Центъра в т.ч. и чрез промени в неговия Устав.

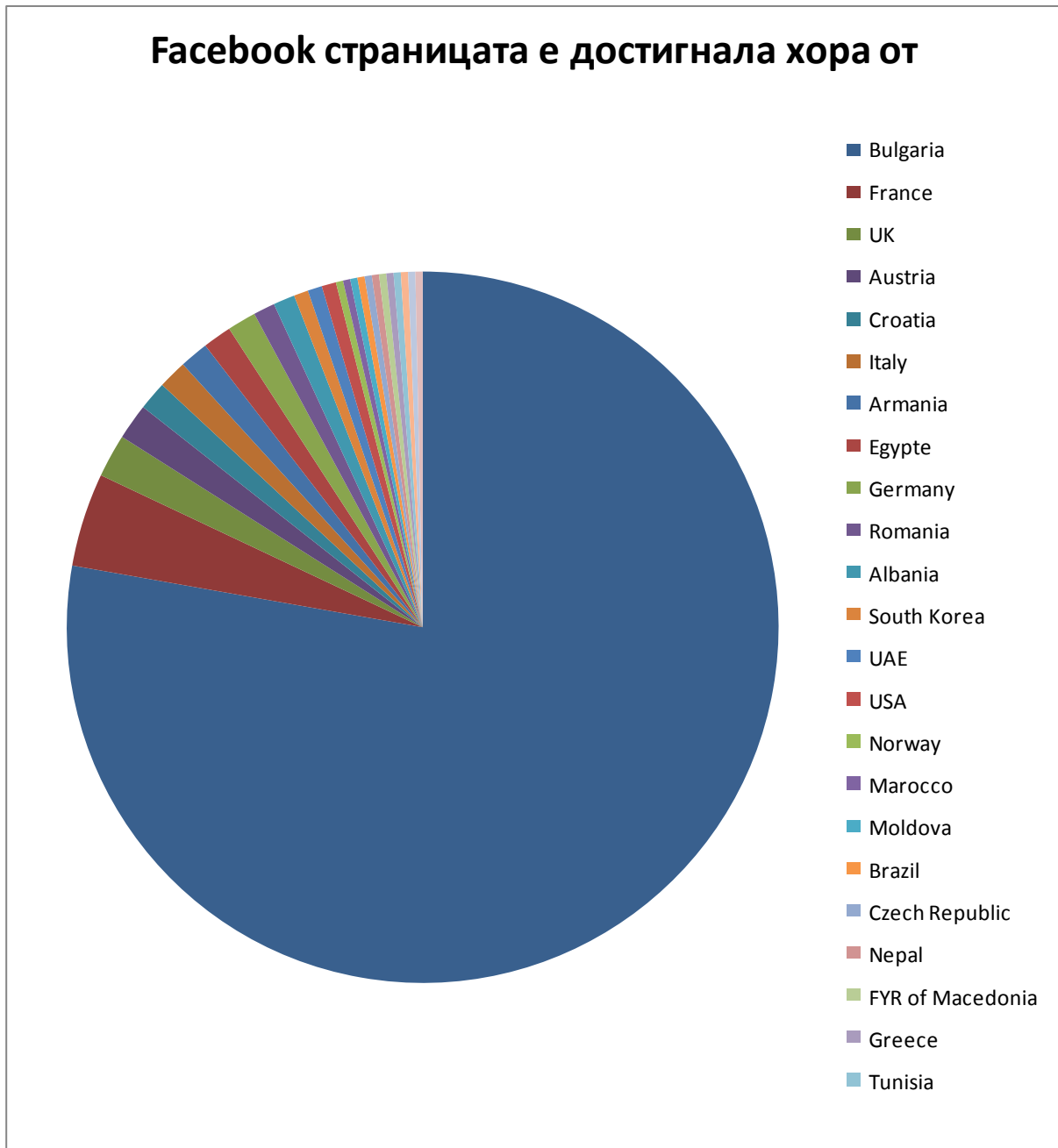
Приложение 1:

ПРИЛОЖЕНИЕ 2:

ПРИЛОЖЕНИЕ 3:

Диаграмата е базирана на данни, предоставени от Facebook за периода от 12.03.2013 до 08.01.2014 г. Броят на хората, които следят страницата на Регионалния център в социалната мрежа е 308 човека общо, докато хората, които са достигнати чрез нея наброяват 631 човека за същия период.